ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 25. októbra 2007 *

Vo veci C-334/04,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES, podaná 30. júla 2004,

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: M. Patakia a M. van Beek, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Helénskej republike, v zastúpení: E. Skandalou, splnomocnená zástupkyňa, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

* Jazyk konania: gréčtina.

ktorú v konaní podporujú:

Španielske kráľovstvo, v zastúpení: N. Díaz Abad, splnomocnená zástupkyňa, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

Francúzska republika, v zastúpení: G. de Bergues a C. Jurgensen-Mercier, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

Portugalská republika, v zastúpení: L. Fernandes a M. Lois, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

Fínska republika, v zastúpení: T. Pynnä, splnomocnená zástupkyňa, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

vedľajší účastníci konania,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia L. Bay Larsen, R. Silva de Lapuerta, P. Kūris (spravodajca) a J. Klučka,

generálna advokátka: J. Kokott,
tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 22. júna 2006,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 14. septembra 2006,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Vo svojej žalobe Komisia Európskych spoločenstiev navrhuje, aby Súdny dvor určil, že Helénska republika si tým, že:

— ako osobitne chránené územia (ďalej len OCHÚ) klasifikovala územia, ktorých počet a celková rozloha sú zjavne menšie ako počet a celková rozloha území, ktoré spĺňajú predpoklady pre klasifikáciu ako OCHÚ v zmysle článku 4 ods. 1 smernice Rady 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. ES L 103, s. 1; Mim. vyd. 15/001, s. 98), zmenenej a doplnenej najmä smernicou Komisie 97/49/ES z 29. júla 1997 (Ú. v. ES L 223, s. 9, ďalej len „smernica 79/409“),

— označila OCHÚ, ktorých rozloha je zjavne menšia ako rozloha príslušných území uvedených v Inventory of Important Bird Areas in the European Community (Zoznam významných vtáčích území v Európskom spoločenstve) uverejnenom v roku 2000 (ďalej len „IBA 2000“), ktoré spĺňajú predpoklady pre klasifikáciu ako OCHÚ,

— neoznačila OCHÚ pre mnohé druhy vtákov uvedené v prílohe I smernice 79/409 alebo klasifikovala ako OCHÚ také územia, na ktorých nie sú dotknuté druhy dostatočne zastúpené,

— neoznačila OCHÚ pre mnohé sťahovavé druhy vtáctva alebo klasifikovala ako OCHÚ také územie, na ktorom tieto druhy nie sú dostatočne zastúpené,

nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 4 ods. 1 a 2 smernice 79/409.

Právny rámec

2 Deviate odôvodnenie smernice 79/409 stanovuje:

„keďže ochrana, udržiavanie alebo obnova dostatočnej rozmanitosti a rozlohy biotopov je základom pre ochranu všetkých druhov vtákov; keďže určité druhy vtákov by mali byť predmetom zvláštnych opatrení na ochranu ich biotopov s cieľom ich prežitia a reprodukcie v areáli ich rozšírenia; keďže takéto opatrenia musia tiež zohľadňovať sťahovavé druhy a musia byť koordinované so zámerom vytvorenia súvislého celku.“

3 Článok 1 ods. 1 smernice 79/409 znie:

„Táto smernica sa vzťahuje na ochranu všetkých druhov voľne žijúceho vtáctva prirodzene sa vyskytujúceho na európskom území členských štátov, pre ktoré platí zmluva. Zahŕňa ochranu, starostlivosť a kontrolu týchto druhov a stanovuje pravidlá ich využívania.“

4 Článok 2 tejto smernice stanovuje:

„Členské štáty prijmú opatrenia potrebné na zachovanie populácie druhov uvedených v článku 1 na úrovni, ktorá zodpovedá najmä ekologickým, vedeckým a kultúrnym požiadavkám, berúc do úvahy aj hospodárske a rekreačné požiadavky, alebo na prispôsobenie populácie týchto druhov tejto úrovni.“

5 Článok 4 ods. 1, 2 a 3 tejto smernice znie:

„1. Druhy uvedené v prílohe 1 sú predmetom zvláštnych opatrení týkajúcich sa ochrany ich biotopov, aby sa zabezpečilo ich prežitie a rozmnožovanie v areáli ich rozšírenia.

V tejto súvislosti sa venuje pozornosť:

a) druhom, ktorým hrozí vyhynutie;

b) druhom citlivým na špecifické zmeny biotopov;

c) druhom, ktoré sú považované za vzácne vzhľadom na ich malú početnosť alebo obmedzené rozšírenie v danej oblasti;

d) iným druhom, ktoré vyžadujú zvláštnu pozornosť z dôvodov špecifického charakteru ich biotopov.

Ako podklady na vyhodnotenie sa berú do úvahy trendy a kolísanie početnosti populácií.

Členské štáty klasifikujú najmä podľa počtu a veľkosti najvhodnejšie územia ako osobitne chránené územia na zachovanie týchto druhov, berúc do úvahy požiadavky na ich ochranu v geografických oblastiach mora a pevniny, kde platí táto smernica.

2. Členské štáty urobia podobné opatrenia pre pravidelne sa vyskytujúce sťahovavé druhy, ktoré nie sú uvedené v prílohe 1, berúc do úvahy potrebu ich ochrany v geografických oblastiach mora a pevniny, kde platí táto smernica, čo sa týka oblastí ich hniezdenia, preperovania a zimovania a miest odpočinku na ich migračných trasách. Na tento účel venujú členské štáty zvláštnu pozornosť ochrane mokradí a hlavne mokradí medzinárodného významu.

3. Členské štáty zašlú Komisii všetky relevantné informácie, aby mohla vyvinúť náležitú iniciatívu s cieľom koordinácie nevyhnutnej na zabezpečenie toho, aby oblasti uvedené v odsekoch 1 a 2 tvorili súvislý celok, ktorý spĺňa požiadavky ochrany týchto druhov v geografických oblastiach mora a pevniny, kde platí táto smernica.“

Konanie pred podaním žaloby

6 Podľa Komisie Helénska republika v roku 2001 neklasifikovala ako OCHÚ významné územia pre ochranu vtáctva označené v IBA 2000. Tento dokument určil na základe v ňom definovaných a vysvetlených ornitologických kritérií 186 významných území pre ochranu vtáctva, ktorých celková rozloha je 3 320 027 ha, čo predstavuje 25,2 % štátneho územia, a ktoré majú byť v zmysle smernice 79/409 klasifikované ako OCHÚ.

7 Grécke orgány zaslali 11. októbra 2001 Komisii zoznam návrhov týkajúci sa vytvorenia nových OCHÚ, rozšírenia existujúcich OCHÚ a zrušenia OCHÚ, ktoré mali byť do budúcna zaradené do nových OCHÚ. Keďže k týmto návrhom neboli pripojené geografické údaje, najmä pokiaľ ide o rozlohu, ani technické informácie potrebné na ukončenie klasifikácie lokalít ako OCHÚ, tak ako to požaduje článok 4 ods. 3 smernice 79/409, Komisia dospela k záveru, že Helénska republika si nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 4 ods. 1 a 2 tejto smernice, a 21. decembra 2001 jej zaslala výzvu.

8 V odpovedi na túto výzvu z 25. marca 2002 grécka vláda čiastočne spochybnila metodológiu a kritériá použité na vytvorenie IBA 2000 a informovala Komisiu o ťažkostiach, s ktorými sa stretla pri klasifikácii určitých území uvedených v tomto zozname ako OCHÚ. Následne sa grécke orgány zaviazali zaslať Komisii zoznam približne 40 nových lokalít, ktoré mali v úmysle klasifikovať ako OCHÚ.

9 Listom z 30. septembra 2002 grécke orgány zaslali kartografické a technické informácie doplňujúce klasifikáciu území uvedených v liste zaslanom 11. októbra 2001 ako OCHÚ. Na základe týchto informácií Komisia konštatovala, že Helénska republika označila 110 OCHÚ s rozlohou 811 236 ha. Keďže jej neboli doručené žiadne dodatočné informácie o označení ďalších OCHÚ, Komisia zaslala 19. decembra 2002 tomuto členskému štátu odôvodnené stanovisko, ktorým ho vyzvala, aby prijal požadované opatrenia na dosiahnutie súladu s týmto stanoviskom v lehote dvoch mesiacov od jeho doručenia.

10 Vo svojej prvej odpovedi na odôvodnené stanovisko grécke orgány v liste z 20. februára 2003 predložili technické a kartografické informácie týkajúce sa 51 lokalít, pričom navrhli úpravu ohraničenia 10 z nich.

11 Komisia sa oboznámila s touto odpoveďou, ako aj s dodatočnými odpoveďami zaslanými 5. mája a 2. decembra 2003 gréckymi orgánmi, a keďže dospela k záveru, že situácia je naďalej neuspokojivá, podala žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

12 Predseda Súdneho dvora vyhovel uznesením z 10. decembra 2004 návrhu Španielskeho kráľovstva, Francúzskej republiky, Portugalskej republiky a Fínskej republiky na vstup vedľajšieho účastníka do konania na podporu návrhov Helénskej republiky.

O žalobe

O prvom a druhom žalobnom dôvode založenom na klasifikácii ako OCHÚ týkajúcej sa území, ktorých počet a celková rozloha sú zjavne menšie ako počet a celková rozloha území, ktoré spĺňajú predpoklady na klasifikáciu ako OCHÚ v zmysle smernice 79/409, a na označení OCHÚ, ktorých rozloha je zjavne menšia ako rozloha príslušných území v IBA 2000

13 Na úvod je potrebné preskúmať prvé dva žalobné dôvody Komisie ako jediný a samostatný žalobný dôvod založený na neexistencii a nedostatočnosti klasifikácie ako OCHÚ týkajúcej sa území identifikovaných v IBA 2000.

Argumentácia účastníkov konania

14 Komisia tvrdí, že Helénska republika neuskutočnila klasifikáciu 45 území významných pre ochranu vtáctva a len čiastočne klasifikovala 141 lokalít spomedzi území, ktoré spĺňali podmienky na klasifikáciu ako OCHÚ v zmysle článku 4 ods. 1 smernice 79/409. Tieto územia predstavujú 151 OCHÚ, ktoré neboli predmetom žiadneho právne záväzného aktu, pretože Komisii nebol oznámený žiaden spoločný výnos ministra životného prostredia plánovania a verejných prác a ministra poľnohospodárstva. Navyše Komisia uvádza, že toto označenie pokrýva plochu 1 360 069 ha, čo predstavuje 40 % plochy všetkých 186 území významných pre ochranu vtáctva uvedených v IBA 2000.

15 Napokon Komisia zdôrazňuje, že konštatovanie čiastočnej klasifikácie území významných pre ochranu vtáctva identifikovaných v IBA 2000 sa týka osobitne mokradí uvedených v článku 4 ods. 2 smernice 79/409 a najmä tých s medzinárodným významom, ako sú mokrade definované v Dohovore o mokradiach, ktoré majú medzinárodný význam osobitne ako biotopy vodného vtáctva, uzavretej 2. februára 1971 v Ramsar (ďalej len „dohovor z Ramsar“).

16 Grécka vláda pripúšťa, že 45 území významných pre ochranu vtáctva sčítaných v IBA 2000 nebolo klasifikovaných ako OCHÚ a budú predmetom „Programu opätovného preskúmania 69 lokalít významných pre vtáctvo na účely ich klasifikácie ako OCHÚ pre vtáčiu faunu. Vytvorenie akčných plánov na ochranu prioritných druhov“ z 11. februára 2004 (ďalej „len program opätovného preskúmania“).

17 Navyše táto vláda zdôrazňuje, že klasifikácia 151 OCHÚ bola uskutočnená na základe najaktuálnejších ornitologických údajov, tak ako boli definované príslušnými gréckymi orgánmi a osobitným medziministerským výborom, za účasti Elliniki Ornithologiki Etaireia (Grécka ornitologická spoločnosť, ďalej len „EOE“).

18 Pokiaľ ide o mokrade, grécka vláda sa domnieva, že všetky mokrade, ktoré sú dôležité pre ochranu vtáctva, boli klasifikované ako OCHÚ. Pokiaľ ide osobitne o mokrade s medzinárodným významom, táto vláda upresňuje, že s výnimkou mokradí delty Nestou a Vistonida, boli tieto územia klasifikované ako OCHÚ, a to v rozsahu viac ako 85 % ich rozlohy. Morské oblasti patriace medzi mokrade a definované v dohovore z Ramsar boli tiež zahrnuté medzi OCHÚ. Rozlohy OCHÚ sa líšia od rozlôh definovaných v tejto dohode, pretože niektoré z týchto území nepredstavujú ornitologický záujem, ktorý by umožnil ich klasifikáciu ako OCHÚ.

19 Na záver sa grécka vláda domnieva, že hoci počet a rozloha území, ktoré boli klasifikované ako OCHÚ sú nižšie ako počet a rozloha území významných pre ochranu vtáctva sčítaných v IBA 2000, takáto klasifikácia nie je zjavne menšieho rozsahu ako uvedený zoznam, pretože označením 151 OCHÚ bolo klasifikovaných 141 zo 186 území významných pre ochranu vtáctva sčítaných v uvedenom zozname, čo predstavuje percento prevyšujúce polovicu týchto území.

20 Podľa španielskej vlády má IBA 2000 nedostatky súvisiace najmä so skutočnosťou, že žiadny štátny orgán príslušný v oblasti životného prostredia nekontroloval vypracovanie tohto zoznamu, aby bola zabezpečená dôslednosť a presnosť údajov v ňom uvedených, a preto nie je možné mu priznať rovnakú hodnotu akú má *Inventory of Important Bird Areas in the European Community* (Zoznam významných vtáčích území v Európskom spoločenstve) uverejnený v roku 1989 (ďalej len „IBA 89“).

21 Francúzska vláda zdôrazňuje, že zoznam IBA 2000 predstavuje užitočný, ale nie dostatočný referenčný zdroj pre klasifikáciu lokalít, ktoré sa v ňom nachádzajú, ako OCHÚ v zmysle smernice 79/409, a že uvedená smernica nestanovuje kritérium identifikácie OCHÚ z hľadiska celkovej rozlohy a percenta.

22 Portugalská vláda tvrdí, že členské štáty musia mať primeraný čas na realizáciu potrebných štúdií. Zoznamy ako je IBA 2000 predstavujú uznaný a nespochybniteľný referenčný základ, ktorý nemôže predstavovať kvantitatívnu matricu na kontrolu plnenia povinností vyplývajúcich zo smernice 79/409.

23 Použitie IBA 2000 predstavuje podľa fínskej vlády neprimerané dôkazné bremeno, pretože členské štáty sa nachádzajú v situácii, kedy musia predložiť vedecké dôkazy o tom, že územie nespĺňa kritériá na klasifikáciu ako OCHÚ, aj keď je ako OCHÚ označené v uvedenom zozname.

Posúdenie Súdnym dvorom

24 Je potrebné pripomenúť, že článok 4 smernice 79/409 upravuje režim ochrany, ktorý je osobitne zameraný a posilnený tak v súvislosti s druhmi uvedenými v prílohe I tejto smernice, ako aj v súvislosti so sťahovavými druhmi, ktoré v tejto prílohe uvedené nie sú, čo je odôvodnené tým, že v prvom prípade ide o najviac ohrozené druhy a v druhom ide o druhy, ktoré predstavujú spoločné dedičstvo Spoločenstva (rozsudok z 13. júla 2006, Komisia/Portugalsko, C-191/05, Zb. s. I-6853, bod 9 a citovaná judikatúra). Z deviateho odôvodnenia tejto smernice vyplýva, že ochrana, udržiavanie alebo obnova dostatočnej rozmanitosti a rozlohy biotopov je základom ochrany všetkých druhov vtákov. Členské štáty sú preto povinné prijať potrebné opatrenia na ochranu týchto druhov (rozsudok z 28. júna 2007, Komisia/Španielsko, C-235/04, Zb. s. I-5415, bod 23).

25 Na tento účel je potrebná aktualizácia vedeckých údajov na účely určenia situácie najviac ohrozených druhov, ako aj situácie druhov, ktoré predstavujú spoločné dedičstvo Spoločenstva, tak aby bolo možno klasifikovať ako OCHÚ tie najvhodnejšie územia. Je preto dôležité použiť najaktuálnejšie vedecké údaje, ktoré sú k dispozícii na konci lehoty uvedenej v odôvodnenom stanovisku (rozsudok Komisia/Španielsko, už citovaný, bod 24).

26 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že národné zoznamy, medzi ktoré patrí IBA 2000 vypracovaný EOE, upravili prvú paneurópsku štúdiu uskutočnenú v IBA 89, pričom predstavili presnejšie a aktualizované vedecké údaje.

27 Pokiaľ ide o IBA 89 Súdny dvor usúdil, že tento zoznam — berúc do úvahy jeho vedecký charakter a neexistenciu akéhokoľvek vedeckého dôkazu predloženého členským štátom, ktorý by predovšetkým preukázal, že povinnosti vyplývajúce z článku 4 ods. 1 a 2 smernice 79/409 mohli byť splnené tým, že sa ako OCHÚ klasifikovali iné lokality ako tie, ktoré vyplývajú z tohto zoznamu a s menšou celkovou rozlohou, ako je rozloha podľa uvedeného zoznamu, — môže byť použitý ako referenčný zdroj, aj keď nie je právne záväzný, umožňujúci posúdiť, či členský štát klasifikoval ako OCHÚ dostatočný počet a rozlohu území v zmysle vyššie uvedených ustanovení smernice 79/409 (pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. mája 1998, Komisia/Holandsko, C-3/96, Zb. s. I-3031, body 68 až 70; z 20. marca 2003, Komisia/Taliansko, C-378/01, Zb. s. I-2857, bod 18, a Komisia/Španielsko, už citovaný, bod 26).

28 Je potrebné konštatovať, že IBA 2000 obsahuje aktualizovaný zoznam území významných pre ochranu vtáctva v Grécku, ktorý v prípade neexistencie opačných vedeckých dôkazov predstavuje referenčný prvok umožňujúci posúdiť, či tento členský štát klasifikoval ako OCHÚ územia dostatočné z hľadiska počtu a rozlohy tak, aby bola zabezpečená ochrana všetkých druhov vymenovaných v prílohe I smernice 79/409, ako aj sťahovavých druhov, ktoré nie sú v tejto prílohe uvedené.

29 V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, tak ako to upresňuje samotná grécka vláda, že skutočnosti uvedené v IBA 2000 boli v súvislosti s Gréckom určené najmä EOE. Výber 151 OCHÚ bol teda uskutočnený v spolupráci s týmto subjektom, ktorý poskytol vedeckú a technickú pomoc.

30 V prejednávanej veci je nepochybné, že z toho, že Helénska republika pokračovala v programe opätovného preskúmania, ktorého výsledky na konci lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku stále neboli známe, a z toho, že na konci tejto lehoty Komisii neoznámila informácie týkajúce sa metodológie použitej v rámci tohto programu a ani ďalšie vedecké informácie, vyplýva, že neposkytla dôkazy, ktoré by mohli spochybniť výsledky obsiahnuté v IBA 2000.

31 Toto konštatovanie nemožno spochybniť tvrdením o potrebe poskytnúť členským štátom primeraný čas na uskutočnenie dlhodobých pozorovacích a kartografických štúdií, aby mohli definovať územia významné pre ochranu vtáctva.

32 Ako uviedla generálna advokátka v bodoch 48 a 49 svojich návrhov, skutočnosť, že len členské štáty sú zodpovedné za klasifikáciu ako OCHÚ a na tento účel musia vychádzať z najlepších disponibilných vedeckých poznatkov, neznamená, že táto povinnosť je neuplatniteľná, kým príslušné orgány nezhodnotia a neoveria najnovšie vedecké poznatky. Uvedená povinnosť klasifikácie existuje od ukončenia lehoty na prebratie smernice 79/409, teda v prípade Helénskej republiky od 6. apríla 1981.

33 Berúc do úvahy všetky predchádzajúce úvahy, je potrebné konštatovať, že vzhľadom na to, že neboli predložené vedecké štúdie, ktoré by mohli spochybniť výsledky IBA

2000, predstavuje tento zoznam najaktuálnejší a najpresnejší referenčný zdroj na identifikáciu najvhodnejších oblastí na ochranu vtáctva z hľadiska počtu a veľkosti.

34 Ďalej, pokiaľ ide o zjavnú nedostatočnosť klasifikácie ako OCHÚ týkajúcu sa území, ktoré spĺňajú podmienky pre takúto klasifikáciu v zmysle článku 4 ods. 1 smernice 79/409, je potrebné pripomenúť, že členské štáty sú povinné ako OCHÚ klasifikovať všetky lokality, ktoré sa podľa ornitologických kritérií javia ako najvhodnejšie z hľadiska ochrany dotknutých druhov (pozri rozsudok Komisia/Holandsko, už citovaný, bod 62).

35 V prejednávanej veci je nepochybné, že zo 151 OCHÚ označených Helénskou republikou, 141 týchto území umožňuje chrániť len 40 % celkovej plochy 186 území významných pre ochranu vtáctva sčítaných v IBA 2000. Z toho vyplýva, že 45 území významných pre ochranu vtáctva, ktoré predstavujú 60 % celkovej uvedenej plochy, nie je klasifikovaných ako OCHÚ.

36 Je potrebné konštatovať, že vzhľadom na neexistenciu vedeckých štúdií, ktoré by mohli odporovať výsledkom IBA 2000, Helénska republika klasifikovala ako OCHÚ územia, ktorých počet a celková rozloha sú zjavne nižšie ako počet a celková rozloha lokalít, ktoré sú považované za najvhodnejšie na ochranu dotknutých druhov. V tejto súvislosti je teda potrebné žalobe vyhovieť.

37 Napokon, pokiaľ ide o čiastočnú klasifikáciu území významných pre ochranu vtáctva, ako sú mokrade, je potrebné pripomenúť, že z článku 4 ods. 2 smernice

79/409 vyplýva, že členské štáty pripisujú osobitný význam ochrane mokradí a najmä mokradí s medzinárodným významom (pozri rozsudok Komisia/Španielsko, už citovaný, bod 81).

38 V tejto súvislosti z IBA 2000 vyplýva, že 32 mokradí je miestom výskytu viac ako 1 % biogeografických populácií vodného vtáctva a 49 iných území je miestom výskytu viac ako 1 % sťahovavých populácií jedného alebo viacerých druhov vodného vtáctva.

39 Je preto potrebné preskúmať, či — tak ako to tvrdí Komisia — Helénska republika klasifikovala ako OCHÚ počet mokradí medzinárodného významu, najmä mokradí uvedených v dohovore z Ramsar, ktorý zodpovedá rozlohe území významných pre ochranu vtáctva sčítaných v IBA 2000 len čiastočne, a či — rovnako podľa tvrdenia Komisie — určité lokality, ktoré spĺňajú kritériá vymenované v tejto dohode a ktoré predstavujú územia významné pre ochranu vtáctva sčítané v IBA 2000, majú byť v zmysle článku 4 ods. 2 smernice 79/409 klasifikované ako OCHÚ a napriek tomu tak stále klasifikované nie sú.

40 Ako príklad mokradí medzinárodného významu, ktoré neboli klasifikované ako OCHÚ alebo boli ako OCHÚ klasifikované, ale len 50 % ich rozlohy je OCHÚ pokryté, Komisia uvádza lokality č. 45 (Lake Vegoritis and Lake Petron), 91 (Lakes Trichonida and Lysimachia), 99 (Kotychi Lagoon), 166 (Mount Dikios, Cape Louros, Lake Psalidi, and Alyki) a 180 (Lake Kourna, Almyrou Delta and Georgioupolis Beach), v súvislosti s ktorými grécka vláda zdôrazňuje odlišnosti medzi územiami významnými pre ochranu vtáctva sčítanými v IBA 2000 a územiami, ktoré klasifikovala ako OCHÚ.

41 Je potrebné uviesť, že pokiaľ ide o lokalitu č. 45, grécka vláda tvrdí, že ako OCHÚ je potrebné klasifikovať len jazero Petron (Lake Petron), pretože len toto jazero je miestom výskytu kormorána malého (*Phalacrocorax pygmæus*). To isté platí o lokalite č. 91, v ktorej len jazero Lysimachia (Lake Lysimachia) má ornitologický význam pre chochlačku bielookú (*Aythya nyroca*).

42 Je potrebné pripomenúť, že miera voľnej úvahy, v rámci ktorej členské štáty uskutočňujú svoju voľbu najvhodnejších území pre ich klasifikáciu ako OCHÚ sa týka uplatnenia ornitologických kritérií na účely identifikácie najvhodnejších území pre ochranu dotknutých druhov (pozri v tomto zmysle rozsudok Komisia/Holandsko, už citovaný, bod 61).

43 Ako uviedla generálna advokátka v bode 54 svojich návrhov, je zjavné, že obe uvedené lokality boli zvolené na základe kritérií definovaných dohovorom z Ramsar z dôvodu významu kormorána malého a chochlačky bielookej. Keďže Komisia nespochybnila neexistenciu významu v prípade plôch, na ktorých sa tieto dva druhy nevyskytujú, je potrebné v tejto súvislosti súhlasiť s tvrdením gréckej vlády.

44 Pokiaľ ide o lokalitu č. 166 z jej opisu v IBA 2000 vyplýva, že táto lokalita je tvorená horským masívom, v ktorom dominujú kroviny a lesy a nachádzajú sa v nej aj mokrade. V IBA 2000 je opísaná ako významné miesto hniezdenia a preletu dravých vtákov.

45 Okrem toho, keďže neexistujú odporujúce vedecké údaje, lokalita č. 166 uvedená v IBA 2000 sa zdá byť najvhodnejšou, pokiaľ ide o ochranu dotknutých druhov (pozri rozsudok Komisia/Holandsko, už citovaný, bod 62). Preto výhradná klasifikácia ako OCHÚ týkajúca sa jazera Psalidi a Alyki (Lake Psalidi and Alyki), teda mokrade,

nepostačuje na splnenie povinností vyplývajúcich z článku 4 ods. 1 a 2 smernice 79/409. Preto je potrebné žalobe Komisie v tejto súvislosti vyhovieť.

46 Pokiaľ ide konkrétne o lokality č. 99 a 180, grécka vláda sa domnieva, že nemajú ornitologický význam. Komisia s týmto tvrdením nesúhlasí, pretože jej nebolo zaslané žiadne vedecké posúdenie. Keďže grécka vláda do konca lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku nepredložila vedecký dôkaz o opaku, je potrebné v tejto súvislosti vyhovieť žalobe Komisie.

47 Pokiaľ ide o ostatné lokality spomenuté Komisiou, a to lokality č. 59 (Pinios Delta), 61 (Reservoirs of former Lake Karla), 89 (Lake Amvrakia), 98 (Kalogria lagoon, Strofilia forest, and Lamia marshes), ktorej veľké časti nie sú OCHÚ pokryté, 132 (Lakes Khortaro and Alyki, Moudros gulf, Diapori fen, and Fakos peninsula), v ktorej zátoka Moudros nie je pokrytá OCHÚ, a 138 (Gera Gulf-Dipi and Haramida marshes, Lesvos), ktorá je pokrytá čiastočne. Je potrebné konštatovať, že Helénska republika oznámila, že pristúpi k opätovnému posúdeniu týchto lokalít.

48 Vzhľadom na predchádzajúce skutočnosti je potrebné dospieť k záveru, že berúc do úvahy nepredloženie vedeckých štúdií, ktoré by mohli spochybniť výsledky IBA 2000, si Helénska republika tým, že ako OCHÚ klasifikovala územia, ktorých počet a rozloha sú zjavne nižšie ako počet a celková rozloha území, ktoré spĺňajú podmienky na klasifikáciu ako OCHÚ, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 4 ods. 1 a 2 smernice 79/409.

O treťom a štvrtom žalobnom dôvode založených na neoznačení OCHÚ pre mnohé druhy vtáctva uvedené v prílohe I smernice 79/409, ako aj pre mnohé sťahovavé druhy vtáctva neuvedené v tejto prílohe, alebo na klasifikácii ako OCHÚ týkajúcej sa takých území, na ktorých nie sú dotknuté druhy dostatočne zastúpené

Argumentácia účastníkov konania

49 Podľa Komisie sú druhy ako kormorán chochlatý (*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*), bradán žltohlavý (*Gypætus barbatus*), sup tmavohnedý (*Ægypius monachus*), orol krikľavý (*Aquila pomarina*), orol kráľovský (*Aquila heliaca*), myšiak hrdzavý (*Buteo rufinus*), orol jastrabovitý (*Hieraætus fasciatus*), sokol bielopazúravý (*Falco naumanni*), sokol ostrovný (*Falco eleonoræ*), sokol tmavý (*Falco biarmicus*), brhlík Krüperov (*Sitta krueperi*) a strnádka sivá (*Emberiza cineracea*), ktoré sú uvedené v prílohe I smernice 79/409, nedostatočne chránené prostredníctvom OCHÚ.

50 Pokiaľ ide o sťahovavé druhy, Komisia tvrdí, že viaceré lokality identifikované v IBA 2000 sú rovnako významné pre druhy, ktoré sú chránené v zmysle článku 4 ods. 2 smernice 79/409. Týka sa to najmä zúbkozobcov, bahniakov, ako aj istých bežnejších druhov uvedených v prílohe I tejto smernice z dôvodu sťahovania alebo zimovania.

51 Grécka vláda sa domnieva, že druhy uvedené v prílohe I smernice 79/409 sú dostatočne chránené s výnimkou myšiaka hrdzavého, sokola bielopazúravého, brhlíka

Krüperovho a strnádky sivej. Pokiaľ ide o orla kráľovského, táto vláda upresňuje, že po skončení štúdie týkajúcej sa desiatich pilotných lokalít budú k dispozícii aktuálnejšie dôkazy.

52 Grécka vláda dodáva, že pokiaľ ide o určitý druh nemôže porovnanie populácie chránenej OCHÚ s populáciou sčítanou v IBA 2000 predstavovať jediné a nespochybniteľné kritérium dostatočného charakteru ochranu tohto druhu. Podľa tejto vlády je možné, že podľa rozšírenia dotknutého druhu v lokalite neboli splnené podmienky stanovené súborom kritérií C (súbor týkajúci sa krajín Európskej únie), uvedenom v IBA 2000, pokiaľ ide o populáciu tohto druhu.

53 Pokiaľ ide o metodológiu a použité kritériá, Komisia po prvé tvrdí, že grécke orgány v niektorých prípadoch spochybňujú kritériá uvedené v IBA 2000, pričom tieto kritériá v iných prípadoch používajú, a tým si protirečia, a po druhé, že svoje tvrdenia zakladajú na význame určitých lokalít hoci sledovaným cieľom je ochrana druhov.

Posúdenie Súdnym dvorom

54 Svojím tretím a štvrtým žalobným dôvodom Komisia Helénskej republike vytýka, že neoznačila OCHÚ pre mnohé druhy vtákov uvedené v prílohe I smernice 79/409, ako aj pre mnohé sťahovavé druhy vtáctva neuvedené v tejto prílohe, alebo ako OCHÚ klasifikovala také územia, na ktorých nie sú dotknuté druhy dostatočne zastúpené.

55 Na úvod je potrebné zamietnuť návrhy Komisie, podľa ktorých je potrebné konštatovať, že Helénska republika si tým, že neoznačila OCHÚ pre mnohé druhy vtáctva uvedené v prílohe I smernice 79/409, ako aj pre sťahovavé druhy, ktoré v tejto prílohe nie sú uvedené, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 4 ods. 1 a 2 smernice 79/409.

56 Z konania po prvé vyplynulo, že pokiaľ ide o druhy uvedené v prílohe I smernice 79/409, jediným druhom, ktorého hlavná lokalita hniezdenia nebola klasifikovaná ako OCHÚ je brhlík Krüperov a po druhé, pokiaľ ide o sťahované vtáctvo, ktoré v tejto prílohe uvedené nie je, neexistuje druh, pre ktorý nebolo klasifikované žiadne územie. Keďže grécka vláda pripustila výhradu Komisie v súvislosti s brhlíkom Krüperovým, je potrebné súhlasiť s návrhmi Komisie, pokiaľ ide o neoznačenie OCHÚ výlučne v súvislosti s týmto druhom.

57 Vo svojom žalobnom dôvode založenom na klasifikácii ako OCHÚ týkajúcej sa území, na ktorých nie sú dostatočne zastúpené mnohé druhy vtákov uvedené v prílohe I smernice 79/409, ako aj mnohé sťahovavé druhy vtákov neuvedené v tejto prílohe, Komisia tvrdí, že pokiaľ ide osobitne o populáciu 12 druhov vtákov, OCHÚ vymedzené Gréckom nedostatočne pokrýva rozlohu lokalít identifikovaných v IBA 2000, v ktorých sa tieto druhy nachádzajú.

58 Keďže grécka vláda túto výhradu výslovne prijala v súvislosti s myšiakom hrdzavým, sokolom bielopazúravým a strnádkou sivou, je potrebné žalobe v súvislosti s týmito druhmi vyhovieť.

59 Pokiaľ ide o ostatné druhy, a to kormorána chochlatého bradána žltohlavého, supa tmavohnedého, orla krikľavého, orla kráľovského, orla jastrabovitého, sokola ostrovného a sokola tmavého, je nutné konštatovať, že grécka vláda tým, že odkázala na program opätovného preskúmania, ako aj na štúdiu desiatich pilotných lokalít, v súvislosti s ktorými ešte nebolo ukončené posúdenie, a tým, že neoznámila štúdiu EOE týkajúcu sa supa tmavohnedého, nepredložila vedecké štúdie, ktoré by mohli odporovať výsledkom IBA 2000 a preukázať, že ako OCHÚ boli klasifikované územia, na ktorých sú tieto druhy dostatočne zastúpené. Je preto potrebné žalobe Komisie v tejto súvislosti vyhovieť.

60 Vzhľadom na uvedené skutočnosti je potrebné konštatovať, že Helénska republika si tým, že neoznačila OCHÚ, aby tak zabezpečila ochranu pre brhlíka Krüperovho, a ako OCHÚ klasifikovala územia, na ktorých sú kormorán chochlatý, bradán žltohlavý, sup tmavohnedý, orol krikľavý, orol kráľovský, myšiak hrdzavý, orol jastrabovitý, sokol bielopazúravý, sokol ostrovný, sokol tmavý a strnádka sivá nedostatočne zastúpení, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 4 ods. 1 a 2 smernice 79/409.

61 Preto musí byť žaloba podaná Komisiou považovaná za dôvodnú.

62 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy je potrebné konštatovať, že Helénska republika si tým, že

— ako OCHÚ klasifikovala územia, ktorých počet a celková rozloha sú zjavne menšie ako počet a celková rozloha území, ktoré spĺňajú predpoklady pre klasifikáciu ako OCHÚ v zmysle článku 4 ods. 1 a 2 smernice Rady 79/409,

— neoznačila OCHÚ, aby bola zabezpečená ochrana brhlíka Krüperovho, a

— ako OCHÚ klasifikovala územia, na ktorých sú kormorán chochlatý, bradán žltohlavý, sup tmavohnedý, orol krikľavý, orol kráľovský, myšiak hrdzavý, orol jastrabovitý, sokol bielopazúravý, sokol ostrovný, sokol tmavý a strnádka sivá nedostatočne zastúpení,

nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 4 ods. 1 a 2 smernice 79/409.

O trovách

63 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať Helénsku republiku na náhradu trov konania a Helénska republika nemala úspech v podstatnej časti svojich dôvodov, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania. V súlade s článkom 69 ods. 4 prvým pododsekom Španielske kráľovstvo, Francúzska republika, Portugalská republika a Fínska republika, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci, znášajú vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Helénska republika si tým, že

— ako osobitne chránené územia klasifikovala územia, ktorých počet a celková rozloha sú zjavne menšie ako počet a celková rozloha území, ktoré spĺňajú predpoklady na klasifikáciu ako osobitne chránené územia v zmysle článku 4 ods. 1 a 2 smernice Rady 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva, zmenenej a doplnenej najmä smernicou Komisie 97/49/ES z 29. júla 1997,

— neoznačila osobitne chránené územia, aby bola zabezpečená ochrana brhlíka Krüperovho (*Sitta krueperi*), a

— ako OCHÚ klasifikovala územia, na ktorých sú kormorán chochlatý (*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*), bradán žltohlavý (*Gypætus barbatus*), sup tmavohnedý (*Ægypius monachus*), orol krikľavý (*Aquila pomarina*), orol kráľovský (*Aquila heliaca*), myšiak hrdzavý (*Buteo rufinus*), orol jastrabovitý (*Hieraaetus fasciatus*), sokol bilopazúravý (*Falco naumanni*), sokol ostrovný (*Falco eleonoræ*), sokol tmavý (*Falco biarmicus*) a strnádka sivá (*Emberiza cineracea*) nedostatočne zastúpení,

nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 4 ods. 1 a 2 smernice 79/409, zmenenej a doplnenej smernicou 97/49.

2. V zostávajúcej časti sa žaloba zamieta.

3. Helénska republika je povinná nahradiť trovy konania.

4. Španielske kráľovstvo, Francúzska republika, Portugalská republika a Fínska republika znášajú svoje vlastné trovy konania.

Podpisy